

LÉTO KOMISAŘE RICCIARDIHO

Maurizio de Giovanni

MÍSTO PRO KAŽDÉHO

Maurizio de Giovanni

MÍSTO PRO KAŽDÉHO

Maurizio de Giovanni

MÍSTO PRO KAŽDÉHO

LÉTO KOMISAŘE RICCIARDIHO

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Vydáno na základě smlouvy se společností The Italian Literary Agency.
Copyright © Maurizio de Giovanni, 2009
Translation © Helena Schwarzová, 2018
Cover Illustrations © Žaneta Kortusová, 2018
Czech Edition © Nakladatelství Epoque, Praha 2018

ISBN 978-80-7557-125-0 (print)

ISBN 978-80-7557-548-7 (ePub)

ISBN 978-80-7557-549-4 (Mobi)

ISBN 978-80-7557-550-0 (pdf)

Komisař Ricciardi

1. Bolest

Zima komisaře Ricciardiho

2. Prokletí

Jaro komisaře Ricciardiho

3. Místo pro každého

Léto komisaře Ricciardiho

4. Il giorno dei morti

L'autunno del commissario Ricciardi

5. Per la mano mia

Il natale del commissario Ricciardi

6. L'omicidio Carosino

Le prime indagini del commissario Ricciardi

7. Vipera

Nessuna resurrezione per il commissario Ricciardi

8. Febbre

Racconto contenuto nell'antologia Giochi criminali

9. In fondo al tuo cuore

Inferno per il commissario Ricciardi

10. Anime di vetro

Falene per il commissario Ricciardi

11. Serenata senza nome

Notturmo per il commissario Ricciardi

12. Rondini d'inverno

Sipario per il commissario Ricciardi

Kapitola první

Anděl smrti prošel slavností a nikdo si toho nevšiml.

Šel těsně okolo zdi kostela, který byl ještě z rána slavnostně vyzdobený, ale teď už byla noc a vše posvátné ustoupilo světským věcem. Podle tradice lidé zapálili uprostřed náměstí vatru, i když obrovské srpnové horko bralo dech a nikdo necítil potřebu plamenů spalujících staré dřevo, které nanosily všechny rodiny za tímto účelem.

Ale plameny pomáhaly andělovi smrti, když za zvuku kytar, tamburín, tleskání, dětského křiku a hvízdání pouličních prodavačů vrhaly stíny od tančících párů. Nepředvídal to, ale věděl, že boží spravedlnost nějakým způsobem zasáhne. Vybuchla petarda a za ní další. Půlnoc se blížila. Jakási tlustá a zpocená paní dělala, že omdlévá a muž vedle ní se smál. Anděl smrti se ho lehce dotkl, ale muž se ani neotřásl: tuto noc nebyla řada na něm.

Když procházel okolo náměstí v tmavých nevýrazných šatech, mohl vzbudit pozornost jen smutek v jeho sklopených očích a mírně zakřivených ramenou. Ale v té šílené noci si smutku nikdo nevšiml. I s tím počítal.

Došel ke vchodu domu a v jedné chvilce se začal obávat, že ho kvůli slavnosti zavřeli. Ale jako vždy byla ve dveřích skulina. Anděl smrti vklouzl dovnitř jako stín právě v okamžiku, kdy tarantella nabírala na obrátkách a dav při tom zpíval a tleskal a bouchaly petardy. Věděl, kam se má schovat. Vlezl si do výklenku za sloupem a čekal.

Ruka sklouzla do kapsy, aby ucítila chladný kov, ale to anděla smrti neuklidnilo. Ani osamělý stín ve dvorku mu nedodal útěchy.

Jenom vědomí spravedlnosti, kterou přinese.

Kapitola druhá

Komisaři Luigimu Alfredovi Ricciardimu nevadilo pracovat v neděli, a to byla další z jeho zvláštností. Jeho spolupracovníci nacházeli tisíce výmluv, aby na ně nepřišla řada nedělní služby: nemocné matky, o které se museli starat, dostatečně odsloužený věk, zveličované rodinné potřeby. Každá záminka byla dobrá, jen aby se vyhnuli práci v den, kdy celé město slavilo svátek.

Ricciardi naopak neříkal nic jako obvykle a jako obvykle na něj padlo to nejhorší. Ne, že by mu to přineslo přízeň spolupracovníků, kteří si nenechali ujít příležitost šuškat si za jeho zády.

S rukama v kapsách a bez klobouku i v zimě; neúčastnil se oslav, přípitků ani žádných příležitostí k setkání. Nereagoval na pozvání, neuzavíral přátelství a nikdy se nikomu nesvěřoval. Na snědém obličejí vynikaly zelené oči a do čela mu neustále spadal pramen vlasů, který odhrnoval rychlým pohybem. Mluvil málo a používal strohou ironii, kterou ne všichni chápali. Přesto jeho přítomnost přitahovala pozornost.

Pracoval bez přestávky, především když vyšetřoval vraždu, za zlořečení těch, kteří nebyli schopni udržet rytmus, jenž udával. Policisté mu přidělení ho proklínali za hodiny a hodiny strávené v dešti či na horkém slunci při dlouhém sledování, někdy zbytečném. Jedovatě o něm prohlašovali, že si to vždy bere, jako by oběť byla jeho příbuzný, ať se jednalo o někoho urozeného, či chudáka.

Na druhé straně jeho schopnosti byly nepopíratelné. Aniž by se řídil předepsanými postupy či pokyny nadřízených, šel vlastními nepochopitelnými cestami a vždy našel pachatele.

Kolovaly řeči, že komisař mluví přímo s ďáblem, který mu našeptává myšlenky vrahů. I to bylo příčinou prázdna kolem něj, protože pověřivost byla v duši tohoto města silně zakořeněna. O Ricciardiho životě se nic nevědělo, nebo tam možná ani nic k objevení nebylo. Bydlel sám se svou starou chůvou, nevědělo se nic o jeho příbuzných či přátelích. Žádné ženy ani muži, nikdo ho nepotkal v nevěstinci ani v divadle, žádné ponocování venku. Budil nedůvěru, kterou budí ten, co nemá žádné neřesti, a tudíž žádné ctnosti.

I nadřízení, *in primis* náměstek policejního ředitele Angelo Garzo, netajili své rozpaky z muže, který přes své obrovské schopnosti nemá žádné ambice. Říkalo se o něm, že je velmi bohatý vlastník velkých statků v zapadlém kraji, a proto ho nezajímá vyšší plat. Vypadalo to, že jediná věc, která ho zajímá, byly případy.

Ne, že by projevoval své uspokojení, když dopadl pachatele. Omezil se jen na upřený pohled těch neklidných, průhledných očí, pak se otočil a šel dál. K dalšímu zločinu. Další krvi.

Ricciardi přicházel do práce brzy i při nedělní službě. Cestou z ulice Svaté Terezy na konec ulice Toledo potkával méně lidí, což mu nevadilo. Město se pomalu probouzelo, ulicí drkotaly občasné pojízdné kárky s ovocem či mlékem, zněly první popěvky pradlenek od kašen schovaných v chudých čtvrtích, jimiž procházel. Toho příšerného srpna, kdy přes dva měsíce nespadla ani kapka deště, bylo příjemné cítit trochu svěžího ranního vzduchu.

Komisař seděl v pološeru přivřených okenic u psacího stolu a přemýšlel nad dnešní náplní. Mechanické pohyby, byrokracie, protokoly k vyplnění, prezenční list: dnes velmi málo prezencí. Náměstí pod oknem bylo ještě prázdné. Jakýsi opilec chraplavě zpíval – *další, co má nedělní službu*, pomyslel si Ricciardi.

Dveře byly pootevřené, aby se alespoň trochu vytvořil průvan. Ostré paprsky světla dopadaly na zeď pod předepsané portréty malého krále a velkého vládního vůdce. Jakýsi racek zazpíval kontrapunkt ke zpěvu opilce a podle Ricciardiho byl racek zjevně lepší. Zahálčivě se díval škvírou ve dveřích na část chodby, která byla vidět.

I v pološeru se mu jasně rýsovaly dvě mrtvoly. Stály tam bok po boku spojené na věčnost, ač se jen tak tak potkaly za života. *Pomník policajtovi a zlodějovi*, řekl si komisař. Ale neviditelný pomník, tedy skoro pro všechny.

Ze své židle Ricciardi viděl na několikametrovou vzdálenost velký propálený otvor ve spánku zloděje a díru po náboji na policistově spánku, pramínek krve a mozkové hmoty, který stékal na krk. A slyšel slabé mumlání posledních myšlenek těch dvou. „Vy službu nemáte,“ zabručel si pro sebe otráveně Ricciardi. „Jste tu každý zatracený den, abyste zamořili vzduch zbytečnou bolestí vašich mladých zničených životů.“

Zvedl se ze židle. Horko každou minutu sílilo, na ulici bylo slyšet vrčení občasných motorů, které jely k moři. Šel ke kalendáři a utrhl list předešlého dne. Přečetl nové datum: neděle 23. srpna 1931–IX. Devátý rok nové epochy. Epochy maší na kloboucích, vysokých bot, fotografií přes celou stránku v košilích a s pluhem. Entuziasmu a optimismu. Epocha pořádku a čistých měst, to bylo soudně nařízeno.

Kéž by stačilo soudní nařízení, dumal Ricciardi. Svět se točí úplně stejně jako před rokem I, bohužel: stejné zločiny, prohnílé vášně. Stejná krev.

Nakoukl do chodby, poslechl si šum myšlenek nebožtíků. Zavřel dveře, jako kdyby to stačilo k oddělení emocí od duše, jako kdyby vnímal slova sluchem a ne srdcem. Chystal se zahodit utržený list z kalendáře, ale pozastavil se a ještě jednou si přečetl: devátý rok. A přitom uběhlo dvacet pět let od toho spalujícího srpna. Dnes je tomu přesně dvacet pět let.

Baronka Marta Ricciardi z Malomonte byla drobná, elegantní a tichá žena. Ve vesnici v Cilentu, nad kterou se tyčil starobylý hrad, ji měli všichni lidé rádi, ale zpovzdálí. V jejich krásných, zelených a smutných očích bylo něco podivného, něco vzdáleného. Něco, co vyvolávalo rozpaky.

Osud nebyl příliš přívětivý k mladinké nevěstě mnohem staršího barona, který zemřel, když byly malému Luigimu Alfredovi jen tři roky. Nechtěla se vrátit do města, zůstala proto na venkově, kde se aktivně zapojila do místního života. Pomáhala chudým rodinám, učila číst a psát malé děti. Děly tak společnost jejímu synovi, jenž se jí tak podobal. Ale společenský rozdíl nebyl dobrým předpokladem ke kamarádství, proto Luigi Alfredo trávil čas raději s chůvou Rózou, která k nim nastoupila jako velice mladé děvče, nebo s mladým správcem Máriem – vášnivým vyznavačem Salgariho –, jenž mu vyprávěl o tygrech a bojovnících. Chlapec se nořil do příběhů a potom si na ně v hradní zahradě hrál. Obklopen fiktivními druhy a nepřáteli zápasil s fantazií proti osamělosti, oháněje se dřevěným mečem, který mu Mário udělal ze dvou kousků prkna sbitých do kříže.

Svět Luigiho Alfreda se skládal stejnou měrou z reality a představivosti. Představy doplňoval skutečnými jevy, které se hodily do nových dobrodružství v dlouhých osamělých odpolednech. Matka i služebnictvo si zvykly na jeho brumlání v zahradě, když podněcoval neviditelné oddíly k bitvám a jedním pohybem stínal hlavy mořským obludám. Večer pak bylo na hubující Róze, aby mu ošetřila odřená kolena a zašila natržené košile, dříve než ho konejšivě sevřela v její drsné náruči.

Jednoho dne ale příběh domů v slzách a vyprávěl Róze a matce, že na něho mluvil nějaký mrtvý muž. Chůva ho uklidnila a večer se celá rozzlobená ptala služek, která z nich byla tak hloupá a vyprávěla chlapci o vraždě nádeníka, jehož v zimě ze žárlivosti ubodali. Služky se bránily a přísahaly,

že o té „Záležitosti“ před chlapcem nemluvily. Luigi Alfredo, poslouchající pod oknem, začal nazývat toto své vidění Záležitost, tuto schopnost cítit bolest, která se vznáší ve vzduchu po násilné smrti, a vidět její zdroj.

Skoro zapomněl na to srpnové dopolední setkání, když mu maminka jednou řekla, aby se oblékl, že půjdou na procházku. Bylo mu šest let a být s maminkou pro něho znamenalo největší potěšení na světě, i když mu maminka nevyprávěla pěkné příběhy jako Mário, ani ho nesvírala v drsné náruči jako Róza. Dívala se na něj svýma velkýma zelenýma očima plnýma něžné melancholie a hladila ho, odhrnujíc mu z čela neposlušný pramen vlasů. To mu stačilo. Toho dne ale měla maminka jiný výraz – napnutý, vzdálený. Luigi Alfredo si pomyslel, že jí není dobře, možná obvyklá bolest hlavy.

Vyrazili po cestě, která vedla z vesnice. I po tolika letech si Ricciardi pamatoval na to dusné horko a pach hnoje a polí, když se pomalu vzdalovali od posledních vesnických domků. Zeptal se matky, kam jdou. Ona mu stiskla ruku a neodpověděla. Skoro se nepotil, ale horko mu bralo všechnu sílu, měl žízeň a chtěl si odpočinout. Žena stále pokračovala v chůzi. Skoro po hodině došli k jakémusi domu, na pohled opuštěnému. Byla tam vyvrácená dřevěná brána a příchozí cestu pokrývaly plevel a strniště. Na větvi silného stromu uprostřed dvora byl zavěšený provaz s prkénkem – stará, rozbitá houpačka. Matka se nejistě zastavila celá zachmuřená pár metrů od stromu. Luigi Alfredo cítil její nepokoj. Za kmenem stromu uviděl stát holčičku přibližně stejně velkou jako on. Domníval se, že ji předtím neviděl, protože stála ve stínu.

Luigi Alfredo se k ní přiblížil a řekl jí: „Chceš si hrát?“

Matka sebou trhla a přiložila si ruku k ústům. Holčička byla bledá, rozpuštěné vlasy jí padaly na oděv z hrubé látky a byly špinavé od hlíny. Ricciardi ji ve vzpomínce viděl jasně, jako nyní viděl Mussoliniho portrét na zdi. Vpředu byl oděv zbar-

vený odlišně, vypadal černý. Luigi Alfredo se ještě přiblížil: dívčino břicho bylo roztrhané od výstřelů z pušky. Ze spálené a zničené kůže vyčnívala bělost žeber. Dívala se na něj pohaslým pohledem a řekla: „*Mami, utíkejte, rozbili bránu, utíkejte!*“

Luigi Alfredo zmateně couvl. Otočil se na matku a ukázal na holčičku.

„Maminko, pomozte jí. Neslyšíte?“

Marta vypadala jako socha. Podívala se směrem ke stromu a Ricciardimu došlo, že děvčátko nevidí, ač něco vycítila. Otočil se tedy směrem k domu, aby šel on sám zavolat maminku té holčičky. Ušel pár metrů a uviděl u velkého kamene sedět chlapce. Vypadal, že spí, ale když se k němu Ricciardi přiblížil, aby ho probudil, všiml si, že z otevřených úst vycházelo jakési kloktání, jakoby voda. Přiblížil se ještě více a uvědomil se, že to jsou slova: „*Tatínku, tatínku, sou tu banditi. Podťte ven!*“

Z tržné rány na krku mu stříkala černá, pěnivá tekutina. Luigi Alfredo začal plakat. Tupá a nekonečná bolest se na něj řinula v přívalech, jako chlapcova krev, a s každým přívalem se cítil špinavější a zoufalejší. Natáhl ruku do dálky, jako by chtěl dosáhnout na matku, stále stojící u stromu s rozbitou houpačkou, maje ruku na ústech. Udělal pár kroků směrem k domu. Na prahu klečela žena schovaná v šeru domu a natahovala ruce směrem ke dvorku. „*Lucia, Gaetano, utečte!*“

Tělo ženy bylo od krku k břichu pobodané. Oblečení roztrhané na cáry odkrývalo desítky ran, kterými byla ubodaná. Na zemi, mezi nohama se rozprostírala krvavá kaluž. Za jejími zády Luigi Alfredo uviděl muže, i on byl na kolenou. Polovička obličeje zmizela po výstřelu z blízka. Druhá polovička byla obrazem hrůzy. Z vytřeštěného oka tekly slzy a z pokroucených úst vycházelo nepřetržitě mumlání. „*Slitování, slitování, vemte si všechno, vemte si malou a kluka, slitování...*“

Nějaká ruka mu sevřela rameno a Luigi Alfredo vykřikl. Byla to matka, která ho táhla pryč.

Plakala jako on.

„Co jsi viděl? Kolik, kolik jich bylo?“

Chlapec ukázal matce ručičku se čtyřmi zdviženými prsty. Nikdy nezapomene na slova matky.

„Tak všechny. Vidíš je všechny. Jsi prokletý, chudáčku můj malý. Prokletý.“

Po pětadvaceti letech to stejné nedýchatelné horko obklopovalo Ricciardiho v jeho kanceláři na policejním ředitelství. *Policista*, pomyslel si. *A co jiného bych mohl dělat? Nakažený bolestí, ztracený v prohnilých vášních, co bych mohl tak jiného dělat? A možná to k ničemu není, jen zpožděně napravit utrpení.*

Vášně si držel zásadně od těla. City vyřadil ze svého života, dobře věděl, jak láska umí ničit a uplácet. *Hroby jsou plné lásky*, uvažoval. Proto je lepší být sám a lásku pozorovat jen z dálky, z co možná největší dálky.

A přesto se v posledních měsících tato vzdálenost nečekaně znepokojivě zmenšila. Ricciardi otevřel okenice, aby mohlo slunce vniknout dovnitř. První paprsek dopadl na psací stůl, na štos papírů k vyplnění. S povzdechem začal psát. Lépe pracovat – *požehnaná nedělní služba.*

Kapitola třetí

Zatracená nedělní služba, pomyslel si praporčík Raffael Maione, když šel se supěním z náměstí Concordia k policejnímu ředitelství. Bylo teprve osm hodin, ale už bylo pekelné horko. *Zatracené i celé léto.*

Praporčík byl rozzlobený a neměl proč. Ale byl si jistý, že k tomu měl pádné důvody. Ve skutečnosti prožíval nejlepší období za poslední tři roky, od chvíle, kdy byl jeho syn Luca zavražděn zločincem. Tato hrozná událost mu nejen rvala srdce, ale oddálila od něj a od dětí manželku, která se uzavřela v tiché, bezútesné bolesti.

Až se tohoto jara přihodil zázrak, právě v době, kdy už ztratil naději znovu vidět její kouzelný úsměv. Znovu se potkali a dali dohromady jako dříve. A v padesáti letech dostal Raffael nečekanou příležitost být šťastný. Do domu Maioneových se znovu vrátil zvonivý smích maminky a dětí a tatínek se opět nechal v dobrém dobírat. O nedělích vůně Luciina úžasného ragú opět naplňovala žaludky i srdce optimismem. Tak proč byl Maione tak našťvaný o své nedělní službě? A především, proč si vybral tuto službu a schválně si ji vyměnil s kolegou, který nevěřil svým uším, když ho o to Maione požádal?

Věci se měly takto. Před týdnem si Maione vyšel na procházku s krásnou manželkou zavěšenou do něho a pěti dětmi za nimi. Přišli k zelinářství Ciruzza Di Stasio, starého praporčíkova spolužáka a od nepaměti oficiálního zásobitele rodiny ovocem a zeleninou. Muž udělal krok dopředu, smekl klobouk a obrátil se na manželku Maiona s galantní poklo-nou.

„Dámo, jak vám to sluší. Máte zlato ve vlasech a barvu moře v očích. V těchto dnech vám složím píseň, víte, že rád zpívám.

Ale co děláte u tohohle medvěda?“ poplácal vřele Maiona po saku uniformy, vypnutém přes vystupující břicho.

Lucia se smála a poděkovala. Maionovi se to nelíbilo, žárlivost ho bodla u srdce. Ale nechtěl to na sobě nechat znát a hořce spolkl, když Lucia odpověděla, že i Ciruzzo se drží a v padesáti je štíhlý jako lunt. Maione, který vážil sto dvacet kilo, se cítil ještě hůře. Ve skutečnosti Lucia řekla tu poznámku, protože si dělala starosti o zdraví manžela. Jeho otec měl stejnou postavu a zemřel ještě mladý na infarkt.

A od této chvíle pokaždé, když jedl, myslel na Lucii a Ciruzzu a kazilo mu to náladu. Tak se rozhodl zhubnout, a rychle. On ukáže tomu zelinářskému seladonovi a křupanovi, kdo je manžel nejhezčí ženy ve Španělské čtvrti. Cestou do práce v neděli polohlasně nadával, a to z důvodu, který by neprozradil, ani kdyby ho mučili: vyhnout se Luciinimu úžasnému ragú.

Privřenými okenicemi, aby nevníkalo již ostré slunce, Lucia pozorovala manžela, jak jde na policejní ředitelství. V neděli. Zrovna když dovařila nejlepší ragú ve městě: devět druhů masa osmahnutého na sádle a následně vařeného celý den v hliněném hrnci s rajskými, cibulí a červeným vínem. To nebylo možné, znala dobře manžela. Ragú by se nikdy nevzdal. Důvod mohl být jediný – Raffael měl v hlavě nějakou ženskou.

Jen takto si mohla vysvětlit jeho ticho a špatnou náladu ode dne, kdy byli s dětmi na procházce. Bylo evidentní, že někoho potkal a to mu změnilo náladu.

Lucia se obrátila k hrnci s vařečkou. Vzpomněla si, že jí maminka říkávala, že nálada kuchařky má vliv na chuť jídla, které připravuje. Abyste vařili dobře, musíte být šťastní. *Toto ragú bude hořké jako žluč*, pomyslela si.

Bodlo jí na prsou. Žárlivost. Nedovolí, aby jí osud znovu vzal někoho, koho má ráda. Kousla se do rtu a vzdálila se od okna.

O nedělích Enrika Colombová ráda vstávala brzy, aby připravila vše potřebné k obědu, zatímco ostatní lenořili v postelích. Její systematická povaha potřebovala pořádek a pořádek vyžadoval čas. Připravovala na stůl suroviny pro ragú a ptala se sama sebe, co by tomu řekli rodiče a sourozenci, kdyby si začala prozpěvovat.

Ne proto, že byl den volna, který již od brzkého rána ohlašoval hrozné horko, ani kvůli procházce, na kterou půjdou do parku Villa Nazionale a otec tradičně koupí dětem oříšky. Důvod byl jiný.

Enrice bylo čtyřiaadvacet a nikdy s nikým nechodila. Nemohlo se o ní říct, že je hezká, ale ani ošklivá. Měla svůj ženský půvab, ladnost a jemné rysy. Možná trochu příliš vysoká a ne příliš ochotná důvěřovat neznámým lidem. Její oči za brýlemi s obroučkami ze želvoviny uměly zmrazit každého, kdo se neprozřetelně pokusil odstranit vzdálenost mezi ní a neznámým. Takové chování dělalo velké starosti rodičům, kteří se strachovali, že jejich prvorozenou dceru stihne osud staré panny. Její mladší sestra byla už skoro dva roky vdaná, zatímco Enrika vypadala, že ji žádná známost nezajímá. Měla několik nápadníků, ale všechny je s laskavým a rozhodným odmítnutím odradila.

Ve skutečnosti se Enrika o tento argument zajímala. Jen jednoduše čekala. Čekala, že se muž, do kterého se zamilovala během dlouhých zimních večerů a potom během sladkých nocí provoněných jarními květy, k ní nějakým způsobem přiblíží.

Po roce měla příležitost s ním mluvit. Za okolností, které si bezesporu nepředstavovala. Když ji předvolali k výpovědi týkající se vraždy jedné kartářky, u které jednou byla i ona, odhalila, že muž jejích snů byl komisařem u policie. Výslech neproběhl zrovna přátelsky, on jako by ztratil řeč a ona byla rozzlobená, že se na setkání nemohla připravit. Ale alespoň se

prolomily ledy a nyní, když večer usedala u okna k vyšívání, mírně pokynula hlavou jeho směrem a dostalo se jí jako odpovědi nejisté zamávání. Mohlo se to zdát málo, ale pro ni to znamenalo mnoho.

Nyní musí počkat, až komisař Luigi Alfredo Ricciardi – tak se jmenoval – sežene prostředníka, aby se seznámil s jejím otcem a požádal ho o svolení k návštěvě. Možná to bude chtít více času, ale určitě to udělá. Jinak proč by se každý večer mezi devátou a půl desátou na ni díval z okna, jak vyšívá? Byla to jen otázka času.

Ale Enrika Colombová byla klidné a rozhodné povahy. A uměla čekat.

Lívie Luciani, vdova po Vezzim, usoudila, že už čekala dost dlouho. Proto byla na nádraží v Římě a čekala na přímý vlak do Neapole, aby si udělala dlouhou dovolenou. Cíl si nevybrala náhodně. Zaskočila tím své přátele i příbuzné a tento argument se stal oblíbeným tématem drben, které se pohybovaly ve vysoké společnosti hlavního města.

Lívie Vezzi byla ve společnosti středem pozornosti; velmi krásná, snědá a nespoutaná, jemné postavy a pravidelných rysů ozdobených dolíčkem na bradě a zářivým úsměvem. Navíc bývala manželkou nejznámějšího tenora v zemi – Arnalda Vezziho, absolutního génia, který byl po desítku let hlavní postavou rubrik o společenské smetánce. Ona sama bývala operní pěvkyní s krásným altovým hlasem a pěknou kariérou přerušenu sňatkem. Manžel, než byl před čtyřmi měsíci zavražděn v šatně neapolského divadla San Carla, měl spousty milenek. I Lívie měla pomíjivé známosti, které v jejím srdci nezanechaly žádné stopy než snad ještě větší samotu. Co se týkalo manželství, ani si nemohla vzpomenout na poslední šťastné chvíle.

Když ovdověla, dostala spousty nabídek. Mimo její krásy mnohé vábilo i její ekonomické a společenské postavení. Ne-

bylo mnoho žen, které se mohly pokládat za přítelkyně duceho dcery, jež Lívii neopomněla pozvat na žádný svůj večírek. Ale Lívie nevypadala, že by měla zájem o nové známosti. Byla klidná a veselá, ale všechny si držela od těla. Říkalo se, že myslí na něco jiného.

Když seděla v nádražní čekárně, dávající najevo svůj nezájem dvěma mužům snažícím se s ní zapříst rozhovor, musela si přiznat, že byla pravda, co se o ní říkalo: myslela na něco jiného. V mysli si vybavovala zvláštní zelené oči, s kterými se setkala v absolutně nevhodné chvíli, při vyšetřování vraždy manžela.

Oči, které zůstaly lhostejné k jejímu půvabu, na což nebyla zvyklá. A přece to, co ji vedlo k cestě vlakem do města plného oslňujícího světla a velkých stínů, nebyl pouhý rozmar. Svým kamarádkám, které byly zvědavé, jestli se za zdánlivě morbidním úmyslem strávit dovolenou na místě, kde byl zavražděn manžel, neskrývá milostný příběh, řekla, že se chce tímto navždy zbavit jeho přízraku. Pravda byla, že chtěla pochopit, co se skrývalo v jejích neklidných snech. A k tomu potřebovala znovu vidět ty oči.

Při pohledu na příjíždějící vlak do stanice poděkovala svůdným pokývnutím oběma mužům, kteří se nabídli jí vzít zavazadla, a pomyslela si, že čekala už dost dlouho na to, aby se v sobě vyznala.

Až příliš.

Kapitola čtvrtá

Dveře Ricciardiho kanceláře se otevřely a objevil se v nich zpocený obličej praporčíka Maiona.

„Komisaři, dobrý den a pěknou neděli. I vy jste mezi těmi šťastnými, co musí pracovat?“

„Ahoj Maione. Pojď klidně dál. Jak to dnes vypadá?“

Praporčík si utřel čelo kapesníkem a klesl na židli.

„Jako včera, komisaři. Horko, hrozné horko. Už od časného rána je k nedýchání a já jsem ještě probděl celou noc, převaloval jsem se v posteli jako maso na roštu. V jistém okamžiku jsem si musel dát židli na balkon, abych cítil alespoň trochu větríku, ale kdepak, nic. Byl jsem vzhůru a vzhůru jsem zůstal. Nebudete mi věřit, komisaři. Nemohl jsem se dočkat rána, abych vstal a šel do práce.“

Ricciardi si dal ruce na psací stůl.

„Nechápu, co tě přinutilo sem jít v neděli. Máš krásnou rodinu, tvoje manželka možná dnes uvařila ragú. Nebylo by ti lépe doma s dětmi?“

Maione se zašklebil.

„Nechme být jídlo, komisaři. Rozhodl jsem se, že musím nutně zhubnout. Nedopnu letní uniformu, vidíte, musel jsem si vzít zimní a umírám horkem. Když to chcete vědět, tak nedělní službu jsem si vzal právě kvůli tomu, že Lucia uvařila ragú. Já se znám, neodolám a sním tři talíře. Ne, radši tady. Stejně, měl by to být klidný den, nemyslíte? Kdo by v tom vedru co prováděl?“

Ricciardi se zvedl od stolu a s rukama v kapsách se díval oknem ven.

„Nevím. To se nikdy nedá říct. Víš, lidé jsou divní. Vášně si razí cestu v těch nejneočekávanějších chvílích. Horko poblázní, udělá z lidí nesnášenlivé. Věci, které bys snesl v zimě či na

jaře, tě v létě dopálí. Věř mi, nejabsurdnější věci se dějí v tomto ročním období.“

Maione se dojatě díval na Ricciardiho, který byl k němu obrácen zády. Byl jediným na policejním ředitelství a tušil, že v celém městě, kdo měl Ricciardiho rád. Líbilo se mu, jak si Ricciardi bral za vlastní bolest obětí a příbuzných, ale i jak uměl pochopit, když ne odůvodnit, příčiny jistých zločinů a utrpení viníků.

Někdy si dělal starosti nad komisařovou samotou a trápením, která ho provázela po celý život. Mluvil o tom i s Lucií, jež tajemně řekla, že každé ovoce uzraje ve svém čase. Kdoví jak to myslela.

Uvažoval, že se o Ricciardim dalo říct cokoli, jen ne to, že byl optimista.

„No, co vám mám říct, komisaři. Doufejme, že se dneska nikdo nedopálí. Že místo vraždění či rvaček se radši půjdou vykoupat na Mergellinu, dají si plný talíř těstovin, zatracený lidi, co si to můžou dovolit, a pak na slunci usnou. A nám dají pokoj, je nás tu pět a půl a musíme se tu potit a propotit sedum košilí.“

Ještě to nedořekl, když zaklepali na dveře. Ve škvíře dveří se objevil orlí nos Ardisia, policisty ve službě na centrále.

„Komisaři, praporčíku, promiňte. Volali ze Santa Maria la Nova. Našli mrtvolu.“

Maione sklíčeně vstal.

„Kdepak, to by bylo, aby tě nechali v klidu. A pak, komisaři, když to neštěstí někdo ještě přivolá...“

Ricciardi měl už na sobě sako.

„Nebud' směšný, a zkusme alespoň tady uvnitř nebýt pověřiví. Ardisio, pošli pro fotografa a soudního lékaře, podívej se, jestli je tam doktor Modo, dej mu adresu a řekni, aby tam za námi přišel. Ty, Maione, zavolej dvě policejní hlídky. Kdo má službu?“

Slunce bylo touto dobou už vysoko a nedopřávalo klidu. Část náměstí Municipio nezakrytá korunami dubů byla pustá, až na nějaký ten automobil, co tudy rychle projel. Ojedinelí chodci vyhledávali stín domů jako například stín budovy divadla Mercadante nebo Hotelu de Londres, i když si tím prodloužili cestu. Ani od moře nezaznívaly zvuky, jen klidné šplouchání vln.

Kvůli chronickému nedostatku motorizovaných prostředků šla mobilní jednotka po svých. Ale jejich cíl nebyl daleko a stejně, dle telefonických informací zapsaných Ardisiem, co se stalo, stalo se a už se tomu nedalo předejít. Ricciardi věděl, že nadějí najít místo činu v původním stavu nebylo mnoho. To by bylo možné snad jen v případě, že by se ocitl v daný okamžik na místě činu. Ve městě, kde se všichni vměšovali do záležitostí druhých, by nikdo nepřiznal, že něco viděl, ale všichni se snažili pomoci přemístováním věcí, sbíráním doličných předmětů i manipulováním mrtvolou. Takže mohl jít v klidu a šetřit síly na získání co možná největšího počtu informací, a to dle svého zvláštního postupu.

Nejkratší cesta na náměstí Santa Maria la Nova vedla ulicí Emanuela Filiberta di Savoia, ale lid, který nečetl mramorové nápisy, ji stále nazýval ulicí Medinou, jak se jmenovala po staletí. Po straně ulice, která se nacházela ve stínu, se tyčily starodávné a šlechtické domy, za nimiž se rozvíjelo klubko uliček vedoucích k moři. Obyvatelstvo těchto uliček, tmavých i za plného dne, nebylo registrováno, neumělo číst ani psát a žilo jako myši podle pravidel, které zákon neznal. Jak skupina – složená ze zadýchaného Maiona, dvou policistů, Camardy a Cesarana, v čele s Ricciardim – pomalu postupovala, bylo vidět v úzkých průjezdech mezi domy freneticky se pohybující stíny, aby schovaly probíhající pokoutné obchody.

Protější strana ulice zaplavená sluncem byla prázdná. Ricciardi zahlédl přízrak jednoho mrtvého, jak stál před vcho-

dem. Pamatoval si na ten případ. Mrtvý byl nalezen jednoho rána asi před dvěma měsíci, ubitý k smrti: pěstmi, kopanci, možná holí nebo něčím podobným. Vrah nebo spíše vrazi se na něm pěkně dlouho zuřivě vyřádili. Nepochopitelně, nebo možná v této době ani ne, rodina nepodala trestní oznámení a trvala na tom, že se jednalo o pád. Jako by bylo možné při chůzi spadnout tak, že se hlava rozštěpila na dvě části jako meloun. Ale jak řekl náměstek policejního ředitele, když nařídil archivaci případu, pokud oba příbuzní – bratr a bratranec – byli při tom a takto svědčí, nebyl důvod k dalšímu šetření. Starý Cimmino, Ricciardiho kolega, který se případem zabýval, se rád přizpůsobil Garzovým pokynům, jednak aby se zalíbil nadřízenému a jednak protože mrtvý byl nezaměstnaný s pověstí protivládního aktivisty.

Za rychlé chůze v oparu tepla, v kterém se vlnily fasády domů, ho Ricciardi viděl jasně. Mrtvý pevně stál, obličej měl nateklý od pohmožděnin a z rozštěpeného čela mu tekla krev přes oči a vyložené zuby. Z úst – černé trhliny na obličejí – vycházela překvapivě jasně donekonečna se opakující věta: „*Směšní kašpaři, jste jen směšní kašpaři. Čtyři na jednoho, zbabělí směšní kašpaři.*“

Došli na místo, právě když kostelní zvon svolával věřící na mši o deváté. Na malém náměstí byly stopy po včerejší večerní slavnosti: uprostřed hromada spáleného dřeva a všude papíry. Ricciardi se podíval tázavě na Maiona.

„Oslava Panny Marie Královny, komisaři. To je tradice, tento měsíc je plný oslav. Podívejte se na ty papíry, co všechno v noci snědli, darebáci...“

Naproti kostelu stál starobylý šlechtický dům. K zločinu došlo tam. Bylo možné to poznat z malého šuškačícího davu, který se tam shromáždil v očekávání dozvědět se něco víc. Zvon ještě zvonil, ale nikdo na bohoslužbu nešel. Nakonec mše byla každou neděli, ale zabitý zřídkakdy. Možná.

Příchod policie vyvolal nespokojené zahučení a zvědavost. Všichni chtěli vidět, co se bude dít, všichni něco skrývali. Maione se prodral dopředu.

Vstupní vrata byla pootevřená. Na prahu stál mužík v livrefi jako ochranném štítu před vlezlými pohledy. Jakmile postřehl Maionův příchod, s úlevou ho uvítal.

„Konečně, konečně, pojdte dál, prosím, tady se stalo to neštěstí.“

Hlas měl pisklavý, skoro ženský. Jakýsi kluk v davu ho napodobil a někdo se zasmál. Muž vypadal, že si toho nevšiml. Pod příliš širokým kloboukem, dosahujícím až ke kořenu ohromného nosu, se vydatně potil. Byl otřesený.

Maione se ho zeptal:

„Kdo jste vy?“

Muž se postavil do pozoru, naznačil vojenské zasalutování, které by v jiné situaci působilo komicky.

„Sciarra Giuseppe, správce budovy ve službách pánů vévodů Musso z Camparina, k službám, praporčíku.“

Efekt okázalého představení byl pokažen komickým hláskem, hbitě napodoben neznámým imitátorem mezi lidmi, a vyvolal další smích, tentokrát sborovější.

Maione se přísně otočil.

„Bavíme se, že? Tak teď se podíváme, kdo nás chce přijít pobavit na policejní ředitelství. Camardo, zapiš si tady pár jmen a příjmení, mám opravdu chuť se zasmát i já. A já se směju, když vidím druhého brečet.“

Sneslo se znepokojivé ticho. Někdo o pár metrů pooděšel. Ricciardi se obrátil na mužíka.

„Jsem komisař Ricciardi. Nechte nás vejít.“

Sciarra si sundal klobouk, čímž odhalil řídké vlasy a jistým způsobem vypadal jeho nos ještě větší, jak zaplňoval jeho obličej.

„Račte dál, komisaři, prosím. Na dvoře je moje manželka, služebná a guvernantka, doprovodí vás tam... kde se to stalo. Já počkám tady, aby nikdo nešel dovnitř.“

Ricardi ale chtěl mít pohromadě ty, co mu mohli podat nějakou informaci.

„Ne, pojdte dál i vy. Neobávejte se, u dveří zůstanou dvě policejní hlídky.“

Mužík se ušklíbl. Rád by si ušetřil tu ošklivou podívanou.

„Jak přikazujete, komisaři. Prosím, tudy.“

Kapitola pátá

Voda. V tomto příšerném horku potřebují rostliny mnoho vody. Celoroční práce, péče a úsilí mohou přijít univeč, pokud se dostatečně v těchto nemilosrdných dnech nezalévají. Slunce, tak důležité v ostatních obdobích, je teď nejhorším nepřítelem, vysává energii z listů jako z lidských svalů.

A vy, moje malé a milé kamarádky, si nemůžete říct o pomoc. Beze mě byste umřely, spálily se a uschly. Větvemi nataženými k nebi byste žádaly útěchu v kapce deště. Neprší již šestasedmdesát dní. Šestasedmdesát dní je váš život v mých rukou: lístek po lístku, poupě po poupěti.

Musím vám dát vodu a dám vám ji ráno, dříve než vystoupí slunce nad terasu a bude hledat vlhkost, aby ji vysušilo. Rád bych spal nebo se válel v posteli a přemýšlel. Vzpomínal. Dělal plány, možná nerealizovatelné. Ale miluji vás, moje tiché, laskavé kamarádky, a láska je oběť, to všichni vědí. Proto ustávám, беру vědro, chodím ke kašně a daruji vám další den života. Nemůžete se hýbat, vaše místo je tady na té terase. Já, který můžu, vezmu život a daruji vám ho.

Je pěkné pozorovat, jak mi děkujete novými vůněmi a novými květy. A darujete život i vy, poslouchejte, kolik hmyzu, jaká bzučící slavnost ve vzduchu. Toto je zázrak, život, který se rozmnožuje, dělí se na tisíc částí. Každý má své místo, každý dělá to své.

Je úžasné darovat život. Ano, to je bůh. Ano a bůh ho i bere.

Ricciardi a Maione poté, co nařídili Camardovi a Cesarano-vi, aby nikoho nepouštěli dovnitř, se vydali za drobným správcem na dvůr. Mimo postavy, pisklavého hlasu a obrovského

nosu, působila komicky i jeho chůze – pružné, maličké krůčky, jako přerušované poskoky. Uniforma se mu na zádech vlnila a klobouk při každém pohybu sklouzával ke straně, aby byl narovnaný rukama, jejichž prsty vyčuhovaly z příliš dlouhých rukávů.

Dvůr nebyl rozlehlý jako u ostatních šlechtických domů, které Ricciardi viděl. Prostor byl uprostřed zaplněný velkým záhonem hortenzií. Když si Sciarra všiml, že se policisté dívají na květiny, řekl, aniž by zpomalil:

„Ah, květiny? To vévodův syn je maniak... tedy mladému pánovi se velmi líbí a lpí na tom, aby tu květiny kvetly po celý rok.“

Ricciardi se chtěl později vrátit a lépe si prohlédnout tento prostor. Všiml si čtyř sloupů v rozích dvoru, které mohly posloužit jako stinné místo a skrýš. Například nějakému zpocenému prodavači. Nebo vrahovi.

Naproti vchodu přes dvůr stoupalo široké schodiště. Napravo, hned za vraty, byla těsná místnůstka bez dveří, kde stála židle a stolek. Maione se obrátil na správce.

„Tady jste během vaší služby?“

„Ano, praporčíku, přesně tak. Když jsou vstupní vrata otevřená, já sedím po celou dobu tady.“

Dolů ke schodišti se přiblížily dvě ženy. Jedna byla mohutná, vysoká a rozložitá, na modrém plášti měla bílou zástěru a vlasy stažené do drdolu. Měla bledý obličej, červenou skvrnu na krku a lomila rukama; byla očividně otřesená. Druhá byla mladší, hubená a kostnatá, oblečená do typického černého pracovního pláště. Vzlykala a utírala si neustále slzy do špinavého kapesníku.

„To je paní Concetta, guvernankta,“ představil ji Sciarra a natáhl visící rukáv směrem k ženské.

„To je moje manželka Mariuccia, dělá služebnou.“

Maione se dotkl svého klobouku.

„Praporčík Maione z policejního ředitelství. Komisař Ricciardi – on velí naší skupině. Concetta, a jaké máte příjmení?“

Ženská odpověděla šeptem. Byla vychovaná mluvit v domě potichu, a i když byla teď šokovaná, neuměla mluvit jinak.

„Sivová Concetta, k službám. Jak vám už řekl Pepíno, dělám v domě guvernanku. Paní vévodkyně... našla jsem ji já... uviděla jsem, co se stalo. To neštěstí.“

Při slovech guvernanky se služebná rozvzlykala znovu. Manžel ji chytil za paži, jako by ji chtěl podepřít. Ricciardi se do toho vložil.

„Zůstaňte všichni tři k dispozici a z žádných důvodů se nevzdalujte z domu. Mimochodem, mimo hlavního vchodu je tu ještě jiný? Vchod pro služebnictvo, sklep či něco takového.“

„Ne, ne, komisaři, žádný další vchod. Buď vejdete hlavním vchodem, nebo zůstanete venku. Leda vyskočit z okna, ale to nejnižší je asi šest metrů nad zemí.“

Ricciardi zamířil ke schodišti.

„Pojďme nahoru. Paní Sivová, ukažte nám, co jste našla.“

Živý plot z jasmínů je v létě nádherný.

A nejen pro sladkou a lehkou vůni, které se nikdy ne-nabažím nadechovat a která zůstane v nose ještě další hodinu po tvém odchodu. Ale i pro barvu – sytou zeleň bíle žíhanou.

Líbí se mi, že je hustě vyrostlý, líbí se mi, že zakryje celou terasu, že zvenku – dokonce i z kostelní věže naproti – vypadá jako obraz zeleně a květin.

Že působí, jako že to je pěkné místo.

Bez bolesti.

Že není vidět, že je to naopak místo naplněné smrtí.

V prvním patře napravo od schodiště byly zamřížované dveře, které oddělovaly vstup do panského patra a za kterými byly vidět dveře otevřené dokořán.

Zamřížované dveře byly přivřené a visel na nich mohutný rozpojený řetěz se zamčeným zámekem. Nalevo schodiště pokračovalo.

Ricciardi se zeptal:

„Kam to schodiště vede? Co je nahoře?“

Guvernantka odpověděla šeptem:

„Nejdříve jsou naše pokoje. Můj, správčův a služebné se čtyřmi dětmi. Nad nimi je byt mladého pána, syna vévody.“

„A kdo bydlí na tomto patře?“

„Zde bydlí jenom vévoda s vévodkyní. Vévoda leží v posteli, je velmi nemocný. Jeho pokoj je vzadu, v další části domu. Zatímco pokoj vévodkyně je v této části.“

Na patře byl stín, nicméně bylo velké horko. Zvony přestaly konečně vyzvánět, ticho bylo prolomeno ženským zpěvem, který sem dolehl z dálky.

Ricciardi se ptal:

„Kde jste našli mrtvolu?“

Při slově „mrtvolu“ se Sciarrova manželka ještě více rozvzlykala do kapesníku. Manžel, s kloboukem našikmo, ji položil ruku na rameno. Guvernantka ukázala na dveře.

„Tady, hned v první místnosti. Vlastně v předpokoji. Na pohovce.“

„Sahala jste na něco? Vše je tak, jak to bylo?“

Žena svažila čelo.

„Ne, myslím, že ne... Tedy, sáhla jsem na vévodkyni, volala jsem ji... Potom jsem zavolala Mariucciu, Mariuccia zavolala Pepína. Snažili jsme se ji probudit, potom jsme uviděli... si všimli... no, teď jděte dovnitř a uvidíte, co jsme viděli.“

Ricciardi se podíval na přivřené dveře. Bylo něco jiného setkat se s tou Záležitostí náhodou po cestě, na ulici nebo

v místech, kde se stala nehoda. Jiná věc byla vyhledat ji. Jeho utrpení spočívalo v tom, vzít na sebe všechnu bolest a dovolit poslednímu hroznému záchvěvu končícího života, aby se na něj naválil a prošel jím jako krvavá mlha.

Kývl na Maiona. Praporčík byl zvyklý na zaběhlý komisařův postup. Komisař vcházel sám na místo činu, pobyl tam několik minut a potom vyšel. Jednoduché. On musel jen hlídat u dveří, aby nikdo nevešel dovnitř.

Nikdy by nechtěl vejít na místo činu jako první společně s komisařem. Raffael Maione, velký a mohutný praporčík, který se ničeho nebál a který měl rád svého nadřízeného, na to neměl dostatek odvahy. To bylo vše.

Na konci chodby ležel v posteli, v které určitě za nepříliš dlouho zemře, Matteo Musso, vévoda z Camparina, a naslouchal tichu, které přerušovalo jen jeho chroptění.

To nebylo normální, že tu v neděli bylo takové ticho. Přes zavřené okenice by sem měl doléhat smích dětí hrajících si na náměstí, štěbetání drben, které vycházely po mši z kostela, prodavačů ořechů, oříšků a bobů, jež zpestřovaly stoly po nedělním obědě.

Zkrátka by měl slyšet zvuk života. Toho samého života, který ho opouštěl. A místo toho takové ticho.

To je samota, přirozeně. Ale na tu byl zvyklý. Přicházela jenom dvakrát denně sestřička, aby mu dala zbytečné injekce: jako by mohly zastavit smrt, ne ji jenom trochu zpomalit.

Takové ticho, pomyslel si Matteo.

Smrtné ticho.

Možná smrt přišla do domu dříve. Možná přišla jinými dveřmi, kterými ji nikdo nečekal.

Za chroptění se starý vévoda oplzle usmál.

Kapitola šestá

Za dveřmi se rozprostíral spíše než předpokoj – jak řekla guvernantka – opravdový pokoj. Bylo tam šero, okenice byly přivřené na spaní, ale postava nejasně viditelná na pohovce nespala.

Ricciardi pootevřel dveře a vešel dovnitř. Rozlišoval obrysy nábytku, židle a psací stůl. Na stěnách obrazy a pod nohama jemný koberec. Pachy. Sladká levandulová vůně, vůně čistoty. Ale i střelného prachu, střílelo se tu. Možná jen jeden výstřel, pach nepřevažoval nad ostatními. A ještě něco: krev. Sražená krev, charakteristický pach trochu připomínající zrezivělé železo.

Komisař se podíval na obrys mrtvoly, potom na světlo si ji prohlédne důkladněji. Podíval se, kam směřoval obličej, protože věděl, že Záležitost mu ukáže přízrak na místě, kam se oběť naposledy podívala. Její zvláštní fyzická síla, jedno z pravidel vytvořených, aby působila neočekávaně. Ale tentokrát to tak nebylo. Přesně v rohu naproti pohovce, na níž ležela mrtvá – i přes šero jasně viditelná očím Ricciardiho mysli, vévodkyně Mussová z Camparina neustále opakovala svou poslední myšlenku.

Musela to být krásná žena, smrti se nepodařilo zakrýt její výšku, foremnou postavu zahalenou do šatů z černého hedvábí. Mohlo jí být okolo čtyřicítky, ale svůj věk nesla s pýchou bohatých a jistotou vlastního zabezpečení. Přízrak se pyšně a jistě díval před sebe. Ricciardi nevnímal nejčastější emoce – strach, zlost, hrůzu. Spíše cítil překvapení, skoro zvědavost. Žena do poslední chvíle nevěřila, že může zemřít.

A přece zemřela, tedy přesněji byla zavražděna. Uprostřed čela se vyjímal jasný a přesný průstřel. Na zrudlé tváři vyč-